

1. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- √ Mikroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat

2. Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makroiqtisadiyyatın
- Makro və mikroiqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın
- √ Mezoiqtisadiyyatın
- Mikroiqtisadiyyatın

3. İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- təbiət elmləri
- texniki elmlər
- dəqiq elmlər
- siyasi elmlər
- √ ictimai elmlər

4. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- √ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri

5. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- √ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət budcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi

6. Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi
- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət budcəsinin gəlirlərinin artırılması
- √ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti

7. Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- Sənayenin iqtisadiyyatı
- √ Menecment
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı

8. Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil
- Marketing
 - Biznesin təşkili
 - Əməyin iqtisadiyyatı
 - ✓ Müəssisənin iqtisadiyyatı
 - Maliyyə
9. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:
- marketing və məhsulun satışı məsələləri
 - maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
 - xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
 - ✓ müəssisədə istehsalın texniki məsələləri
 - innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
10. Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?
- ✓ Makroiqtisadiyyat
 - Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
 - Firmanın iqtisadiyyatı
 - Müəssisənin iqtisadiyyatı
 - Mikroiqtisadiyyat
11. Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
 - ✓ müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
 - müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır
 - müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
 - müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilatı strukturunu əmələ gətirir
12. Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil
- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
 - əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
 - müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
 - ✓ dövlət büdcəsinə ödənilən vergilərin həcmi artırmaq
 - buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
13. Müəssisənin istehsal potensialı nədir?
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
 - ✓ müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
 - müəssisənin illik istehsal həcmi
 - bazarın yerli məhsul tutumu
 - müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
14. Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
 - müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
 - istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
 - ✓ müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
 - istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
15. Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?
- əsas sex
 - xidmətedici sex

- köməkçi sex
- ✓ sosial-məişət bölməsi
- yardımçı sex

16. Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ✓ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər

17. Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- ✓ Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

18. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ✓ müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir

19. Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- yaranan müəssisələrdən biri kreditorlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- ✓ onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- mövcud öhdəliklər ləğv edilir

20. Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- ✓ onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- onun dövrüyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun idarəetmə strukturudur

21. Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərqi müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərqi müəssisələrə
- ✓ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə

22. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmı, ixtisaslaşdırılmı, kombinəlmı müəssisələrə
- ✓ ixtisaslaşdırılmı, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərqi müəssisələrə

- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə

23. Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- ✓ onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar

24. Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- ✓ onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kreditorlarının irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi

25. Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- ✓ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alır və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alır, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

26. Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alır, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ✓ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

27. İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ✓ 25 faizindən çox ola bilməz
- 50 faizindən çox olmalıdır
- 75 faizindən az ola bilməz
- hədd yoxdur
- 100 faizini təşkil etməlidir

28. Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- sahə mənsubiyyəti
- aktivlərin dəyəri
- ✓ işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi
- mənfəətin həcmi
- satışın həcmi

29. Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər

- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- ✓ texnoloji, predmet və qarışıq tiplər

30. Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- ✓ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

31. Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ✓ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

32. Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- kiçik və orta müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- ✓ istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- istehsal və kommersiya müəssisələrinə

33. Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- ✓ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri

34. İstehsalın təşkilati tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- ✓ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə

35. İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ yardımçı sexə

36. İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

- √ xidmətedici sexə
- yardımçı sexə

37. İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- √ xidmətedici sexə
- yardımçı sexə

38. İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- √ xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

39. İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- √ xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- köməkçi sexə

40. İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- köməkçi sexə
- √ xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexə

41. İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə

42. İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ köməkçi sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- xidmətedici sexə

43. İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- √ köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə

44. Toxuculuq fabriklərində naxışurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə

45. Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- √ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

46. Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

47. Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

48. Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- √ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

49. Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- √ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

50. Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- √ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- yardımçı sexə

51. Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- √ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə

- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

52. Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ✓ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

53. Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ✓ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

54. Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ✓ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

55. İstehsal prosesləri mürəkkəblik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- ✓ sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri

56. Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimə əmsalı bərabərdir:

- 1 – 10
- 10-15
- 11 – 20
- ✓ 21 – 40
- 16 -20

57. Təhkimə əmsalı necə hesablanır?

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi
- ✓ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnolocı əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi

58. İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- predmet forması
- fərdi forma
- düzxətli forma
- ✓ analitik forma
- texnolocı forma

59. Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- ✓ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcminin artırılması üçün yaradılır
- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır

60. İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- ✓ bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur

61. İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, kütləvi, axınlı
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, dəstəli, axınlı
- ✓ fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, kütləvi

62. əməliyyatın tempi:

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- ✓ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir

63. əməliyyatın taktı:

- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir
- ✓ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir

64. Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seryalı istehsal proseslərinə ayrılır
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- ✓ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır

65. İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- ✓ tədavül prosesi
- təbii proseslər
- əsas əmək prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- xidmətedici əmək prosesi

66. İstehsal tsikli nədir?

- ✓ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır

- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır

67. İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, seryalı, axınlı
- kütləvi, fərdi, seryalı
- kütləvi, fərdi, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi
- ✓ fərdi, dəstəli, axınlı

68. İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- dəstəli-fərdi
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli
- fərdi
- ✓ axınlı

69. İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- ✓ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

70. İstehsalın təşkilinin qarışıq forması xarakterizə olunur :

- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- ✓ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə

71. İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi
- ✓ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi

72. İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- ✓ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

73. Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ✓ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

74. əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ✓ paralel
- ardıcıl-qarışıq
- paralel-qarışıq
- qarışıq
- ardıcıl

75. Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- ✓ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmullatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- istehsal proqramı üzrə məmullatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

76. əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- əməyin stimullaşdırılması
- ✓ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilərin işə qəbul olunması

77. əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövqəjud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövqəjud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövqəjud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- ✓ istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi

78. əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmər küzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi
- ✓ işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

79. əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- dövlətin sosial siyasəti
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- əmək bazarının konyukturası
- işin xarakteri
- ✓ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

80. əməyin ödənilməsinin işəməzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- √ görülməli işlərin dəqiq hesablanması mümkünü
- texnoloji qaydaların pozulması
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi

81. Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- işin mövzüm-lü olması
- √ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu
- ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu

82. Növbə daxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- bütün günü boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- √ materialın emal üçün gecikməsi
- xəstəlik üzəndən boşdayanma

83. İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- müəyyən müddət ərzində bri-qa-da tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə iş-lərin plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- √ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür

84. Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- √ avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi

85. Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- √ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasilini kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

86. Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- əmək məhsuldarlığı artсын
- istehsal xərcləri azaldılsın
- √ əmək haqqı yüksəldilsin
- rentabellik yüksəlsin
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın

87. əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- √ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi

88. əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması
- ✓ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması

89. Vaxt norması nədir?

- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün iş çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- ✓ məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır

90. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- təqvim vaxtına görə
- hazırlanmış məmullatın sayına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə
- materialtutumuna görə
- ✓ faktiki iş vaxtına görə

91. Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- ✓ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- kadrların seçilməsi

92. Vaxt norması nədir?

- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- ✓ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür

93. Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ✓ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

94. Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

95. Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

96. Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- ✓ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

97. Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
- 2
- 6
- ✓ 4
- 3

98. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- ✓ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər

99. Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ✓ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə

100. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- əsas fəhlələr
- mütəxəssislər
- ✓ mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mühafizə işçiləri və yangın söndürənlər
- köməkçi fəhlələr

101. əmək haqqı nədir?

- ✓ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- işgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait

102. əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi

- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- ✓ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı

103. əməyin ödənişinin işəməzd formasına aid deyil:

- birbaşa işəməzd
- mütərəqqi işəməzd
- ✓ intensiv işəməzd
- mükafatlı işəməzd
- dolay işəməzd

104. əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- akord sistemi
- ✓ mükafatlı vaxtamuzd
- dolay vaxtamuzd

105. Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- ✓ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi

106. Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin nisbəti kimi
- ✓ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinə nisbətində əsas fondların qalıq dəyərinə nisbətində nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

107. İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi

108. əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- məhsulun həcminin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmək məhsudarığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi

109. əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- ✓ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlasıahlılığın artmasını göstərir

- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir

110. əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- √ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
- ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- bərpa dəyərini əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti

111. Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi
- √ avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi

112. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilkin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- √ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi

113. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- kadrların strukturu
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- müəssisənin ölçüsü
- √ avadanlıqların yaş strukturu
- işçilərin sayı

114. əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- √ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

115. əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- √ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

116. İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- fiziki
- iqtisadi
- ictimai
- mənəvi
- √ sosial

117. Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- √ 25 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək
- 15 faizədək
- 20 faizədək

118. Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmninə nisbəti kimi
- √ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

119. İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- əsas fondların rentabelliği
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- fondverimi
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı
- √ növbəlilik əmsalı

120. Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- √ avadanlıqların məhsuldarlığı
- dövrətmə əmsalı
- məhsulun əməktutumu
- ümumzavod xərcləri
- amortizasiya norması

121. İstehsal gücü nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- √ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı

122. Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Binalar
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri
- Zavoddaxili su kəmərləri
- √ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

123. Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıq satıldıqda
- √ avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq yeni alınanda

124. əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların dəyərindəki artım

- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- √ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri

125. əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- √ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial

126. əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- √ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə

127. İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərini istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərini binaların dəyərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərini istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- √ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi

128. İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- √ bina və nəqliyyat vasitələri
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- qurğu və materiallar

129. İstehsalın əsas fondları nədir?

- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- √ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

130. Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- iqtisadi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- sosial köhnəlmə
- texniki köhnəlmə
- √ mənəvi köhnəlmə

131. əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı

- inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı
- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- ✓ artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

132. Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ✓ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi

133. Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- istehsal edmiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzun-lu-ğu göstəricisinin tərsi kimi

134. Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ✓ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf

135. Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin axını
- ✓ istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- mənfəətin həcmi

136. Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
- ✓ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi

137. Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- ✓ istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi

138. Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi

- √ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi

139. Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- sövdələşmə
- əmək haqqının ödənilməsi
- xəbərdarlıq
- √ cərimələr
- möhtəkirlilik

140. Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və kütləvi normalar
- √ fərdi və qrup normaları
- perspektiv və müfəssəl normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və fərdi normalar

141. Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- hazır məhsul
- √ pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş ehtiyatlar
- gələcək dövrün xərcləri

142. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- anbardakı hazır məhsul
- debitor borcları
- pul vəsaitləri
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- √ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar

143. Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- √ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;

144. Hazır məhsul:

- √ normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir

145. Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- √ dövriyyə fondları və tədavül fondları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

146. Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- √ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- istehsal, satış, xidmət, cari
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq

147. Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- √ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır

148. Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- √ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri

149. Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texnoloji tullantılar
- texniki-təşkilati itkilər
- √ təchizat itkiləri
- xalis məsrəf
- texnoloji itkilər

150. Tədavül fondlarına daxildir:

- bitməmiş istehsal;
- istehsal ehtiyatları.
- gələcək dövrün xərcləri;
- maşın və avadanlıqlar;
- √ hazır məhsul

151. Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi

152. Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- √ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir
- müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir

153. Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- əmək haqqı xərcləri;
- reklam xərcləri.
- material xərcləri;
- ✓ sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri;

154. Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- ✓ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir

155. Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- ✓ müəssisədə istehsal həcmi zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün

156. Müəssisədə istehsal həcmi zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- ✓ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə

157. əsaslı xərclərə nə aiddir?

- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- material xərcləri.
- ✓ əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

158. Məhsulun maya dəyərinin quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi.
- müəssisənin mənfəətində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ✓ məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
- müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərinin xüsusi çəkisi;

159. Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- ✓ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı

160. Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri
- əsas xammal və materiala xərclər
- ✓ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı

161. Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- əmtəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ✓ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə

162. Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- xammal və əsas materiallara xərclər
- ✓ ümumi sex xərcləri
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası

163. Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- əsas və köməkçi materiallar
- ✓ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- əsas fəhlələrin əmək haqqı

164. İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;
- sex və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;
- ✓ müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;

165. Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ✓ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;

166. Müəssisədə maya dəyərini idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- əmtəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərini formalaşdırılması
- maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- ✓ digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək
- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

167. İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- ✓ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclaraya ayırmalar və sair xərclər

168. Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- zərərsizlik həddinin tapılması
- ✓ işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcmiminin müəyyən olunması

169. Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ✓ optimal istehsal planının qəbulu
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması

170. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- ✓ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri

171. Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
- məhsulun əməktutumunu göstərir

172. Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir

173. Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- texnoloji maya dəyərinə
- ✓ ümumzavod xərclərinə
- ümum sex xərclərinə
- istehsaldankənar xərclərə
- sex maya dəyərinə

174. Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ümum sex xərcləri
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ✓ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ümumzavod xərcləri

175. Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir
- ✓ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir

176. Müəssisədə məhsulun maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması
- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- ✓ müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması

177. Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal prosesinin başlanması
- ✓ istehsalın ixtisaslaşması
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal sahələrinin artıqlığı
- istehsal prosesindəki fasilələr

178. Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin satışın həcminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətini faizlə ifadəsi kimi
- əmtəəlik məhsulun satışın həcminə nisbətini faizlə ifadəsi kimi

179. İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- ✓ işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

180. Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

181. İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il əzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- ✓ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə

- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi

182. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- faiz göstəricisidir
- müqayisəli göstəricidir
- ✓ mütləq göstəricidir
- nisbi göstəricidir

183. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- həcm göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- ✓ nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir

184. Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ✓ səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- səmərə
- ümumi milli məhsul
- istehsalə sərf olunan məsrəflər
- milli gəlir

185. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- ✓ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (məyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmalıdır həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir

186. Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- ✓ İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir

187. İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- ✓ il ərzində yaradılmış milli gəlir

188. Mütləq səmərəlilik nədir?

- ✓ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətcə miqdarıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunmuş səmərənin keyfiyyətini xarakterizə edir

189. Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- istehsal daxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir
- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- ✓ variantlar üzrə cari xərclərin fərqlərinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqlərinə nisbətidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir

190. Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- ✓ layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir

191. Müəssisədə investisiya layihəsinin qəbul edilməsi üçün integral səmərəlilik göstəricisi:

- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır
- ✓ müsbət kəmiyyət olmalıdır
- mənfə kəmiyyət olmalıdır

192. Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- torpaq
- kapital
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- ✓ əmək (iş qüvvəsi)

193. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- ✓ işçilərin sayının artması
- material məsrəflərinə qənaət eilməsi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması

194. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun satış həcmnin azalması
- anbarında material ehtiyatlarının artması
- ✓ məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması

195. Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- ✓ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətcə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətcə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətcə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövryyə vəsaitlərinin orta qalıqına vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətcə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi

196. Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- ✓ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur

197. Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ✓ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi normasının hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

198. Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ✓ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalin hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

199. Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ✓ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur

200. Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- ✓ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə

201. Tranzit norması nədir?

- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miqdarıdır
- ✓ istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir

202. Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulların nəqli
- ✓ məhsulların istehsalı
- məhsulun tamamlanması
- məhsulun saxlanması
- istehlakçılarla əlaqələr

203. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- ✓ məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi

204. Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əlaqələrin sayının azalması
- ✓ son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması
- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması

205. Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv və selektiv satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri
- ✓ birbaşa və dolaylı satış sistemləri

206. Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- birbaşa, dolaylı və qarışıq satış sistemləri
- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- ✓ intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri

207. Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ✓ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur

208. Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaltılması
- göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
- ✓ maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması

209. Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- dairəvi
- zona

- √ zona-dairəvi
- rəqqas
- şüa

210. Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketinq şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- √ ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- funksional prinsip üzrə təşkil
- əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil

211. Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- √ əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi

212. Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- bazar imkanlarının təhlili
- marketinq tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması
- √ materiallara tələbatın hesablanması
- məqsədli bazarın seçilməsi

213. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- iqtisadi axın
- resurs axını
- √ sifarişlər axını
- iş qüvvəsinin axını
- tələb axını

214. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- mülkiyyət hüququnun axını
- √ iş qüvvəsinin axını
- informasiya axını
- maliyyə axını
- fiziki axın

215. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- √ əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması

216. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarə edilməsi üzrə xərclər sənətlərinin tərtibi
- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi
- konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- √ mənfəətin bölgüsü

217. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?
- ✓ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
 - əmtənin hərəkəti texnologiyası
 - informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlaşdırılmasının hazırlanmasının təşkili
 - ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
 - tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
218. Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?
- stimullaşdırıcı prinsip
 - təşkilati prinsip
 - sosial prinsip
 - ✓ coğrafi prinsip
 - təklif prinsipi
219. Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilməsində
 - potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
 - ✓ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
 - bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
 - məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
220. Maddi-texniki təminat nədir?
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
 - müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
 - ✓ müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
 - müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
 - müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
221. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birgə, tam və vaxtında təmin etmək
 - ✓ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
 - maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
 - maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
 - məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələndirini qurmaq
222. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləşdirilən hesablama aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
 - istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
 - material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
 - ✓ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
 - səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
223. Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?
- məmulat üzrə hesablama metodu
 - oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metod)
 - hissə (detal) üzrə hesablama metodu
 - nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
 - ✓ materialtutumluğa görə hesablama metodu
224. Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnədikdə
 - müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarıdıqda

- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- ✓ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda

225. Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) dağınıqların aparılması və kontraktın bağlanması
- ✓ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- təfəssüləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması

226. Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- müxtəlif zonalarda yerləşən istehlakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- ✓ eyni zonada yerləşən bir neçə istehlakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru səfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir

227. Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- ✓ təşkilati əlamətlər
- psixoxrafik əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- məhsulə ehtiyac əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər

228. Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- texnoloji əlamətlər
- ✓ psixoxrafik əlamətlər
- iqtisadi əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- texniki əlamətlər

229. Marketing nədir?

- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- idarəetmənin metodlarından biridir
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir
- ✓ bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir

230. Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- agentlər
- ✓ konsaltinq təşkilatı
- kommissiyajerlər
- distributerlər
- dilerlər

231. Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına daxil deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
- ✓ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması

232. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- ✓ İstehsalın ictimai təşkil formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkil formaları arasında daha mürəkkəbidir

233. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- ✓ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması

234. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- ✓ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənəsiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür

235. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi
- istehsal həcmının artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- ✓ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi

236. İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- ✓ bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir

237. İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ✓ bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

238. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında
- ✓ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gəncilərinin yaxşılaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında

239. Metallurjiya və elektroenergetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- ✓ əsas aqreqatların orta gücü
- istehsal xərclərinin həcmi

- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- istehsal alətlərinin kompleksi
- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi

240. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfəət təsir göstərir?

- ✓ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə uyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi

241. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləndirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sənaye funksiyası və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləndirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir

242. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
- ✓ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır

243. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul bahəsinin materialtutumu
- ✓ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi

244. İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqlərin və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalın müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ✓ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

245. Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfqi kombinəlmə
- şaquli kombinəlmə
- xammalın kompleks emalına görə
- ✓ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın ardıcıl emalına görə

246. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkündür?
- yeyinti sənayesi
 - √ hasilat sənayesi
 - ağac emalı sənayesi
 - emal sənayesi
 - metallurjiya
247. Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
 - kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
 - √ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
248. Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinləşmənin hansı tipi səciyyəvidir?
- şaquli kombinləşdirmə
 - xammalın kompleks emalı
 - qarışıq əlaqələr
 - √ üfiqi kombinləşdirmə
 - tullantılardan istifadəyə əsaslanan
249. Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?
- xammalın kompleks emalına görə
 - üfiqi kombinləşmə
 - istehsal-texniki
 - tullantılardan istifadəyə görə
 - √ xammalın ardıcıl emalına görə
250. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
 - vahid nəqliyyat bazası
 - vahid enerji sistemi
 - kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
 - √ vahid satış şəbəkəsinin olması
251. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
 - müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
 - istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
 - √ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
 - istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
252. Kombinləşmənin əsas şərti nədir?
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
 - √ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
 - müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
 - eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
253. Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- √ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal kompleks emal olunanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammal ardıcıl emal olunanda

254. Sənayedə kombinələşdirmə nədir?

- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- √ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsi-dir

255. Üfiqi kombinələşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- √ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur

256. Yüngül sənaye üçün kombinələşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- istehsal-texniki
- üfiqi kombinələşmə
- √ xammalın ardıcıl emalına görə

257. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın elektricləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- √ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi

258. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- √ müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması

259. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- √ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

260. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- ✓ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi

261. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- ✓ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- aqreqat, mexaniki, texniki
- istehsal, satış, idxal və ixrac

262. Müəssisənin ölçüsü nədir?

- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- ✓ istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir

263. Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ✓ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

264. İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- ✓ ümumi, xüsusi, fərdi
- fərdi, texniki, texnoloji

265. İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- ✓ konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

266. İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalın bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- ✓ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində

267. İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- √ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır

268. İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- √ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- texnoloji, əşya, mexaniki
- əşya, texniki, fiziki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji

269. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- √ özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analog təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir

270. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- √ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analog təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

271. Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- √ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

272. Texniki əmək bölgüsü nədir?

- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- √ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır

273. Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- √ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

274. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- ✓ maşınqayırma
- neft emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- metallurgiya

275. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- ✓ sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

276. Aqrəqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş aqrəqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- ✓ aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə

277. İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə

278. Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

279. Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- ✓ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi

280. Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənim-sənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.
- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- ✓ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.

281. Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlanmış yem istehsalı

- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti ma-terialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- √ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan me-tallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement isteh-salı, ma-şın-ı-qayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alət-lə-ri-nin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və bo-yama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı

282. Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- √ bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır

283. əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- √ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəm-ləş-di-rilməsidir
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- müə-sisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir

284. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- √ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır

285. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- √ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi

286. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərəklə istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- √ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi

287. Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- √ texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- hissə formasında

288. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- √ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki

289. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- √ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

290. Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- √ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

291. Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- istehsal-texniki formada
- √ əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- hissə formasında

292. Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- √ xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- üfqi kombinləşdirmə
- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalı

293. Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- √ xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- texniki kombinləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə

294. Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- √ xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- şaquli kombinləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə

295. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- √ xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur

- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- məhsulların satış sürəti artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- idarəetmənin çevikliyi artır

296. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- ✓ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət

297. Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi

298. Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ✓ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur

299. İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- matris sxemi
- ✓ xətti-funksional
- xətti
- məqsədli-proqram
- funksional

300. Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər
- ✓ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- idarəetmənin funksional quruluşu

301. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İntizam prinsipi
- ✓ Təkbəşinəçilik prinsipi

302. İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafehlərinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeəyə tabe olması prinsipi
- ✓ Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi

303. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- ✓ Ədalət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi

304. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ✓ ahəngdarlıq prinsipi
- ədalət prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- qayda prinsipi
- intizam prinsipi

305. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- qiymət
- ✓ təlimat
- gəlir və mənfəət
- əmək haqqı
- vergi

306. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- göstərişlər
- qərar
- normativlər
- qayda
- ✓ əxlaq normaları

307. Menecment nədir?

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikasının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ✓ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaq-la, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir

308. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- müəssisənin pul mədaxili
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- ✓ fondveriminin planlaşdırılması
- büdcə ilə hesablaşmalar
- müəssisənin pul məxarici

309. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- funksional metod
- ✓ normativ metod
- sosial-psixoloji metod
- inzibati metod
- iqtisadi təhlil metodu

- 310.** İstehsal proqramında:
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
 - müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
 - planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
 - işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ✓ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- 311.** Maliyyə planında:
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
 - işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
 - planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- 312.** Müəssisədə normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli
 - qənaətli, kompleks və funksional
- ✓ analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- məmumat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
 - iqtisadi, texnologiya və operativ
- 313.** Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?
- rentabellik normasından
 - çıxış istehsal gücündən
 - giriş istehsal gücündən
 - rentabellik indeksindən
- ✓ orta illik istehsal gücündən
- 314.** Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- ✓ əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
 - plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
 - reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- 315.** İdarəetmə sistemi:
- idarəetmə subyektini ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
 - idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ✓ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur
 - idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- 316.** İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
 - çevik olması
 - icraçılar üçün aydın olması
- ✓ təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- 317.** İdarəetmə prosesi nədir?

- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- √ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkil məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür

318. Strategiya nədir?

- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- √ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur

319. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- √ istehsal prosesinin üsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri

320. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- √ əməyin normalaşdırılması
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi

321. İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkil prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- √ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür

322. Nail olunmuş səviyyədən planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- planların tərtib olunmasının elmi bazası olan norma və normativlərə əsaslanır
- √ istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır

323. əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı

- ✓ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- reallaşdırılmış məhsul

324. Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi
- ✓ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi

325. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planıda:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ✓ plan üzrə reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

326. Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- ✓ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir

327. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

328. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- taktiki, analitik, operativ
- taktiki, funksional, strateji
- funksional, analitik, çevik
- strateji, direktiv, indikativ
- ✓ strateji, taktiki, operativ

329. Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

330. Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sərəğusu əsasında proqnozlaşdırma
- √ müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin ti-jarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma

331. Müəssisədə idarəetmə nədir?

- √ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

332. Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- istehsal, mübadilə, istehlak
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- xətti, funksional, xətti-funksional
- √ planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya

333. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- √ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi
- iqtisadi; texnoloji, operativ
- inzibati, psixoloji, təşkilati

334. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Ədalət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq
- √ koordinasiya
- Təkbaşınaçılıq

335. İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- matris sxemi
- Təşəbbüskarlıq
- √ məqsədlərin müəyyən edilməsi
- lisenziyalaşdırma
- koordinasiya

336. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətillik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- paralellik prinsipi
- √ səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

337. Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət

- √ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə

338. İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- √ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir

339. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- əhatə etdiyi dövrə görə
- √ istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- funksional baxımdan

340. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- √ təcrübi-eksperimental metodu
- normativ metod
- balans merodu
- iqtisadi-statistik metodlar

341. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- √ paralellik prinsipi
- stabillik prinsipi
- qənaətlilik prinsipi
- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- komplekslik prinsipi

342. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- √ sığorta işinin planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- əmək haqqı və kadrlar planı

343. Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- √ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

344. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- √ əmtəlik məhsul
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri
- məhsulun maya dəyəri
- 1 manatlıq əmtəlik məhsula çəkilən xərc

345. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- əmtəlik məhsul
- reallaşdırılmış məhsul
- ✓ məhsulun nomenklaturası
- xalis məhsul
- ümumi məhsul

346. Plan nədir?

- ✓ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur

347. Proqnoz nədir?

- ✓ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsası olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə
- yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur

348. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- ✓ strateji, taktiki, operativ planlar
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- plan, proqram, proqnoz

349. Proqram nədir?

- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- ✓ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur

350. İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- investisiyanın yönəldiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- ✓ digər müəssisələrin xarici ölkələrdə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə

- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi

351. Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənməsi mərhələlərinə aid deyil?

- araşdırmalar
- ✓ əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması
- son təhlilin aparılması
- layihənin qiymətləndirilməsi
- ilkin təhlilin aparılması

352. Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatlar" üzrə tapşırıqlar
- ✓ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullar siyahıları
- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu

353. Aşağıdakılardan hansı titullar siyahısına aid deyil?

- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- layihə istehsal gücü

354. Investisiya layihəsi çərçivəsində ümumi iqtisadi təhlil:

- ✓ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və jəri dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğinə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir

355. Investisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ✓ cari dəyər-də pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmi müəyyən edilməsinə əks etdirir

356. Investisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ✓ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir

357. Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- ✓ minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması

358. Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqini
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini

359. İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi

360. İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ✓ riskin səviyyəsi
- enerji xərcləri
- məhsulun maya dəyəri
- əmək haqqı xərcləri
- material xərcləri

361. Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- dövlət tərəfindən müvafiqətlərin artırılması
- ✓ Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi

362. Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- ✓ qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu

363. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- borc maliyyə vəsaitləri
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- ✓ işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar

364. Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- ✓ işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə

365. İntestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- daşınan və daşınmaz əmlak

- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və is-teh-salat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- ✓ işçi qüvvəsi, müvafiq və bank lisenziyası

366. Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir

367. Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqqında qərar verilə bilər?

- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir

368. Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı
- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- ✓ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti

369. Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- ✓ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir

370. İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ✓ xalis cari dəyər
- maya dəyəri
- məhsulun kapital tutumu
- məhsulun əmək tutumu
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti

371. İntestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin mənavi aspektlərinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- ✓ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və ma-li-y-ə imkanlarının tədqiqidir

372. İntestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ✓ ümumi-iqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili

373. əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ✓ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- yeni tikinti-yə, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

374. əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- ✓ tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər

375. əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ✓ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski

376. Birbaşa investisiya:

- ✓ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir

377. Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- ✓ yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi

378. İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- ✓ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini

379. Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- işlərin icraçıları (podratçılar)
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- ✓ məqsədli pul yatırımları
- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır

- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər

380. Real investisiya nədir?

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir
- ✓ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

381. Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- ✓ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır

382. Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq kredit şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur
- ancaq veksəl şəklində olur
- ✓ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir

383. İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- ✓ inteqral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür

384. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- investisiya layihələndirilməsi
- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- ✓ strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi

385. İnvestor dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür
- ✓ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər (hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür

386. Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- ✓ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- banka qoyulan depozitdir
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır

387. İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın əməktutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- ✓ yeniliyin əsasında dayanan konseptsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir

388. Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- ✓ marşrut texnologiyasının hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması

389. Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- texniki layihənin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- ✓ marşrut texnologiyasının hazırlanması

390. Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- ✓ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- texniki şərtlərin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması

391. Marşrut texnologiyası:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onlara yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir
- ✓ müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir

392. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- ✓ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi

393. Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- texnolojilik göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- patent-hüquq göstəriciləri
- ekoloji göstəricilər
- ✓ erqonomik göstəricilər

394. Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə

- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- √ keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə

395. Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər
- √ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi

396. Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəələrini özündə birləşdirir
- √ məmulatın oricinallığı, tam-lı-ğı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları ijra edə bilmək xassəələrini özündə birləşdirir

397. Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- √ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni

398. Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- √ müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması
- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması

399. İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- √ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

400. İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- √ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir

401. İnnovasiya layihəsi nədir?

- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur

- ✓ konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur

402. Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- iqtisadi səmərə
- ✓ sosial səmərə
- ekoloji səmərə
- bu, səmərə deyil
- elmi-texniki səmərə

403. Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnoloji hazırlıq
- ✓ elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulların reallaşdırılması
- texnikanın istismarı
- məhsulun bilavasitə istehsalı

404. İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
- ✓ kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı

405. İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ✓ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

406. İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ✓ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

407. İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- ✓ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, on-ların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

408. İnnovasiya fəaliyyəti:

- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- ✓ yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir

409. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- umumzavod xərcləri
- ✓ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər

410. Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- ✓ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir

411. Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- ✓ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir

412. Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ✓ elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı

413. Məhsul innovasiyası nədir?

- ✓ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

414. Proses innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcminin artırılmasını nəzərdə tutur
- ✓ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

415. Yenilik dərəcəsinə görə innovasiyaların növləri hansılardır?

- məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- ✓ yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

416. İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- ✓ yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi

417. Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ✓ fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

418. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- ✓ müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması

419. İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- ✓ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar

420. Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- ✓ məhsul və proses innovasiyaları
- məhsul və əməliyyat innovasiyaları
- təşkilati və proses innovasiyalar
- iqtisadi və təşkilati innovasiyalar

421. Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- ✓ yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi
- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini

422. Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- ✓ yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması
- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi

- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi

423. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- ✓ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait

424. Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- ✓ öz mənfəətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir

425. Patent nədir?

- ✓ ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- məhsulun qiymətini və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir

426. İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- yalnız konstruktör hazırlığı
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- ✓ konstruktör və texnoloji hazırlıq
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- xammalın istehsalatına verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq

427. İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi
- ✓ məhsulun satış planı
- layihənin kompleks əsaslandırılması

428. Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- ✓ müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına

429. Sertifikasiya:

- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ✓ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir

430. əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına
- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- ✓ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara

431. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- texnolojilik göstəriciləri
- ✓ məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti

432. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- beynəlxalq standartlar
- dövlətlərarası standartlar
- ✓ mühasibat standartları
- milli standartlar
- regional standartlar

433. Məhsulun keyfiyyəti:

- satış zamanı formalaşır
- ✓ istehsal prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır

434. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- ✓ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur

435. Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada azalması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- təklifin azalması deməkdir
- ✓ məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada artırılması deməkdir

436. Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məjmusu ilə müəyyən olunur
- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- ✓ alıcıların müəyyən qrupu üçün məqəddər qəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- dövriyyə və tədavül fondları istifadə göstəriciləri ilə müəyyən olunur

437. Standartlaşdırma:

- ✓ normalaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

438. Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- analitik
- ✓ orta xərclər üstəgəl mənfəət
- maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- müşahidə

439. Qiymət funksiyalarına aiddir:

- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- ✓ uçot, stimullaşdırma və bölgü
- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- analitik, müşahidə və eksperimental

440. Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- ✓ Dinamik inkişaf şəraiti
- Oliqopolik şərait
- Xalis inhisar şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait

441. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- ✓ müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması

442. Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- dəyişmir
- həm artırır, həm də azaldır
- ✓ artırır
- azaldır
- sabitləşdirir

443. Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- kiçik və orta müəssisələr
- tam ortaqlıqlar
- ✓ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr

444. Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- bazarda qiymət lideri olan müəssisə
- ✓ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- təbii inhisar
- xalis inhisar

- öz məhsullarına rəqiblərinin də fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr

445. Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir
- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir
- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir

446. Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- ✓ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir

447. Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ✓ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrü vəsaitlərinin idarə olunması
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması

448. Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ✓ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

449. Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır
- istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yükə salınmaq və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkün deyildir
- satış həcmi artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərclərinin nisbətən azalmasına səbəb olur
- ✓ istehsalın həcmi artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir

450. Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- qiymətəmələgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
- Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili
- qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi
- ✓ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- tələbin müəyyən edilməsi

451. Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- ✓ tələbin müəyyən edilməsi

452. Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ✓ müəssisənin qiymət dəyişiklik-ləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

453. Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- ✓ məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəl-cə-dən ödənilməsinə stimullaşdıran güzəştlər
- əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər
- rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər

454. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- məhsulə kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artması-na səbəb olur
- yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təşihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir

455. Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-darına hasili kimi hesablanır
- məhsulun miq-darının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ✓ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-darına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

456. Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ümumi xərclərin məhsulun miq-darına hasili kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ✓ ümumi sabit xərclərin məhsulun miq-darına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- məhsulun miq-darının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

457. Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

458. Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozmuşlar və öz borclarını ödəyirlər
- ✓ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi sə-mə-rəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- vergiödəyiciləri ver-gi-lə-ri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər

459. Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?
- √ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
 - dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
 - xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
 - xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
 - dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
460. Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
 - müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur
 - √ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur
 - müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
 - müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
461. Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
 - xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
 - xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
 - √ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
 - xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
462. Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
 - √ hazır məsul anbarının həcmi
 - məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
 - məhsulun maya dəyəri
 - inflyasiyanın səviyyəsi
463. Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?
- təhcizçilərin etibarlılığını
 - əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
 - işçilərin rəyini
 - √ məhsulun maya dəyərini
 - hazır məsul anbarının həcmi
464. Qiymətlərin növlərinə aid deyil?
- √ qarışıq qiymətlər
 - topdansaş qiyməti
 - tikinti məhsuluna qiymət
 - nəqliyyat tarifləri
 - pərakəndəsaş qiymətləri
465. Oliqopolik sahə:
- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
 - √ nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimlik etdiyi sahədir
 - müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
 - standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
 - eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
466. Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
 - müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri

- ✓ səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- bank kreditləri
- kreditor borjları

467. Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar
- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ✓ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar

468. Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin işçilərinin sayını
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini

469. Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ✓ müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

470. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- ✓ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir

471. Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqi qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ✓ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

472. Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqi qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ✓ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

473. Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- vergidəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ✓ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi

- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü

474. Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- ✓ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının tərkibini

475. Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- ✓ konsiqnasiya
- təkrar idxal
- tranzit
- gömrük ərazisində emal
- gömrük anbarı

476. Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- əmtələri məhv etmə
- təkrar ixrac
- sərbəst anbar
- rüsumsuz ticarət mağazası
- ✓ lisenziyalaşdırma

477. Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst gömrük zonası
- sərbəst dövrüyyə üçün buraxılış
- gömrük nəzarəti altında emal
- ✓ françayzinq
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina

478. Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ✓ analitik üsul ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə

479. Franko-anbar (satıcı) nədir?

- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- ✓ müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- məhsul göndərənənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edir

480. Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- ✓ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac göm-rük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır

481. Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ✓ ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır

482. Embarqo:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudluqları əks etdirir
- ✓ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

483. Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçıları ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ✓ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

484. Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçıları ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ✓ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

485. Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- ✓ dəyərin çıxılması və dəyərin toplanması üsulları
- analitik və eksperimental üsulları
- müşahidə və eksperimental üsulları
- analitik və müşahidə üsulları
- analitik və statistik üsulları

486. Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ✓ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılması ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur

487. Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ✓ ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılması ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur

488. Məhsulların tranziti nədir?

- ✓ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılması ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarında gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir

489. Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- bütün xüsusiyyət-ləri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- ✓ qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir

490. Royyalti nədir?

- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- bütün xüsusiyyət-ləri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- ✓ kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-ləri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır

- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir

491. Kooperasiya əməliyyatları:

- ✓ xammal, yarımfabrikatlar, məmulatların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır

492. Kooperasiya əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- ✓ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır

493. Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- ✓ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılara ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

494. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- ixrac və idxal
- lisenziyalaşdırma və franşayzing
- idarəetmə kontraktları və «qıfıltı» kontraktlar
- ✓ planlaşdırma və proqramlaşdırma
- birbaşa investisiya və portfel investisiyası

495. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə fondviminin artırılması
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- ✓ məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi

496. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- ✓ təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası

- nizamnəmə fondunun azaldılması
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi

497. Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- advalor rüsum
- spesifik rüsum
- kompensasiya rüsumu
- xüsusi rüsum
- ✓ strateji rüsum

498. Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- müvəqqəti ixrac
- konsiqnasiya
- ✓ frañçayzinq
- təkrar ixrac
- kreditə ixrac

499. Kvota:

- ✓ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyətləri əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir

500. Barter:

- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir
- ✓ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir